

Ooper elab ikka

Viis vene ooperistaari tõi reede

Sellel õhtul võis rõõmuga tõdeda, et inimvool liikus elavalt uuest sisse nii kontserdisaali Schubertit kuulama kui ka teatrisaali ooperit jälgima.

Esinesid viis külalissolisti: sopran M. Meštšerjakova (1991. a Suure Teatri solist), mezzosopran J. Melnikova (1990. a Moskva ooperiteatri Helikon solist), bass L. Savitski (1993. a Müncheni Riigiooperi solist), tenor M. Agafonov (1993. a Suure Teatri solist) ja bariton I. Tarassov (1995. a Suure Teatri solist).

"Don Carlo" kui ooperi põhiväärtused on hästi kokkuvõtlikult sõnastanud lavastaja Neeme Kuningas oma pöördumises kavalehel: "'Don Carlo' on paradokside ooper. Halastamatu võimu ja inimlikkuse, kohuse ja tunnete, maise ja igavikulise, julmuse ja kahtsuse, truuduse ja reetmise lakkamatu, äärmuslik ja kirglik vastuolu. Selle ooperi värvid on nende üksinduse ja hingevalu värvid. Verdi partituudis pole tunnete pooltoone."

Kuivõrd siis sellel õhtul lauljad teenisid neid põhimõtteid?

Kõige terviklikum mulje jäi Leonid Savitski rollilahendustest. Eks ole tal ka küpse laulja pagas seljataga. Savitskil on meeldiva sametise tämbriga lüüriline bass, kuid tema sisemine ekspressiivsus, hea emotsionaalsus ja muusikaline intelligents võimaldavad edasi anda kogu rolli dramatismi ja kaasakiskuvalt kujundada. Ta häääl kõlab ühtlaselt kõigis registreis, ka itaalia keel on kaunis.

Noorest vene laulukoolist

Äärmiselt sümpaatselt mõjus Marina Meštšerjakova oma veenvalt vaoshoitud rollilahendusega. Loodus on andnud talle väga kaunitämbrilise, hea ulatusega soprani. Jääb vaid loota, et ta leiab oma edaspidises arengus ka esimese oktavi tessituuris sopranlikuma, kirkama kõla, mis võimaldab ka siin leida kandvat *legatot*. Raske on midagi jumalikumat laulukunsti ette kujutada kui tema kõrgregistri *pianissimo!* Annaks saatus talle vaid häid juhendajaid, dirigente ja õigeid rolle.

Leonid Savitski Filippo täies võimu kehasuses oma sisemist tragöödiat kand

Giuseppe Verdi "Don Carlo" Estonias 31. jaanuaril

Mezzosopran Jekaterina Melnikova on väga aktratiivse, "suure lava" täitmise printsibiiga laulja. Kavalehelt võib lugeda, et ta on lõpetanud näiteinstituudi. Kui palju või kus lauluoskused omandanud, on jätud saladuseks. Kuulda on head tüüpilist vene laulukooli. Jõulisele ja intrigaanlikule Ebooli rollile on vist sobilik ka selline lõikav kõrgregistri käsitlus. Tema lavaline olek on enesekindel.

Tenor Mihhail Agafonov ja bariton Igor Tarassov on paljutootavad noored. Suur loodus on mõlemale andnud

hääleliigile vastavalt parimad eeldused ja ka hea kooliline alus on kuulda. Kuid mõlemal on ees veel pikk eneseharimise tee. Agafonov valdab harvaesinevat kõrge tenori *fortet* (meile teadaolevaist lauljatest on see omandus arendatud täiuslikkuseni Virgilius Noreikal ja Hendrik Krummil), vajaka jääb veel *pianos* laulmise kandvusest ja hääle volüümsusest (viimase vaatuse duett Elisabettaga). Bariton I. Tarassovil on praegu hästikõlav kesk- ja ülemine register, ees seisab aga alumise registri kõlamapanemine.

Mõlemale noormehele on antud hea lavaline väljumus (eriti baritonile), kahjuks ei valitse kumbki veel alati lava-

veel läbi tähtede

e õhtul Estonia saali publikut täis

imas.

MARKO MUMM

list käitumist, kehahoiakut. Kõik need komponendid tulevad aastate, rollide, kogemustega. Muidugi seda juhul, kui enesele seatakse nende valdamine eesmärgiks. Juhul, kui ei saada enne publikule õhusuudlusi saatvaks "staariks".

Siinjuures tahaks veel kord esile tõsta Agu Püümani teostatud kostüüme ja siit johtuvat eeltingimust lauljale. Kui astud ajastu kesta, siis peab püüdma omandada ka selle ajastu käitumismaneeri, kehahoiakut. Kui kannad ülikute riietust, siis peab ka pilgus peegelduma vastav sisemaailm. Kui Carlo võib olla lüüriline, endassesulgunud, selgrootu, siis di Posa peab olema väärrika rühiga, sihipärase, tahtelise tegutsemisega üllas mõõgakangelane.

(Kui antud lavastus esietendus, polemiseeriti lavaringi kaldenurga üle. See-egi etendus tõestas veel kord, et vähesete kogemustega lauljale võib see kaldpind küllaltki segavaks osutuda – kogu keha tasakaalutunnet on raske saavutada). Siinjuures ei taha absoluutselt kahandada nii lavapildi (H. Volmer) kui valgusrežiiri (G. Wiersum) õnnestunud lahendust, eriti silmas pidades meie ooperiteatri äärmiselt nappe lavatehnilisi võimalusi. Kuna sellel etendusel ja üldse viimastel aegadel on olnud võimalus kuulata vene laulukooli uue põlvkonna esindajaid, siis on märgatav selge tendents selle kooli lähenemisest maailmas tooniandvatele kriteeriumidele. Plusspooleks on ju

ka rikaste häälematerjalide rohkus, seega valik ja etnosest tulenev temperament.

Omal ajal pidas J. Nesterenko terve loengu meie lauluõppuritele etnose ja lingvistikaga seotud probleemidest. M. Saare laulude eestikeelse perfektsema esitusega tõestas ta, mida võib üks ere anne saavutada. Eelnevail aastail torkas kõrva vene laulukooliga lauljate tagasihoidlik itaalia keele foneetika valdamine. Praegused tõestavad, et tööga on saavutatud positiivne nihe.

...ja meist endist

Nüüd veel kogumuljest antud õhtul. Suurimad tänusõnad dirigent Jüri Alperenile ja orkestrile, kes nii paindlikult ja heakõlaliselt musitseerisid. Kas oleks palju tahtnud, kui võiks kavalehelt lugeda kõikide pillirühmade kontsertmeistrite nimesid?

Hästi kõlas tšelloduett Filippoga, suurinkvisiitori teema, flöödid. Kurnilt ja professionaalselt kõlas Nadia Kuremi Taevane hää, naiskoor. Meeskoorilt ootaks veidi intensiivsemat kõla ja paremat itaalia keelele omast väljalaulmist.

Hea oli istuda koduteatris, tahaks vaid soovida teatrile rikkaid sponsooreid, et saaks enam rikastada repertuaari. Sest ka meie endi keskmine ja noor põlvkond (N. Kurem, P. Levandi, P. Lill, R. Airene, V. Jürna, M. Kõrts, A. Saal, R. Elp, M. Mikk + kaugeleppijad) peaks saama enam võimalusi eneseteostuseks. Midagi pole parata, vaid üksikud väga eredad isiksused, kellel kõik eduks vajalikud komponendid olemas (kuulus laulupedagoog V. Rosza loendas neid üle kümne!) suudavad ise asetada lati piisavalt kõrgele, ülejäänutele tuleb stiimuleid luua. Ja neid, kellele neid luua, on meil ju rohkem kui ühel käel sõrmi! Pole vist paha näitaja nii väikese ja oma põhiloomult introvertse rahva kohta. Ja nurisejatele meie kohaliku laulukooli väidetava nigeluse üle lohutuseks üks mitu sajandit kehtiv kuldreegel – laulja enesetäiustamine lõpeb koos lauljakarjääri lõppemisega.

TIIU LEVALD